T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/430
KARAR NO : 2022/642
KARAR TR : 28/11/2022

ÖZET: Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi Alt Yapı Koordinasyon Merkezi Çalışma Yönetmeliği uyarınca verilen idari para cezasına karşı açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Tekirdağ Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. T. Y
Davalı : Süleymanpaşa Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. E. D

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Süleymanpaşa Belediye Başkanlığının 24/05/2022 tarihli ve 510 sayılı Encümen Kararı ile, Süleymanpaşa İlçesi, ...Mahallesi, ... Sokak üzerinde, davacı tarafından izinsiz kazı yapıldığı, asfalt zemine zarar verildiğinden bahisle, davacı adına 12.691,92 TL idaripara cezası verilmiştir.

2. Davacı vekili, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3. **Tekirdağ 1. Sulh Ceza Hâkimliği 01/07/2022 tarihli ve D.İş No. 2022/1834 sayılı kararı ile,** 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 28/1-b maddesi gereğince dilekçenin görev yönünden reddine karar vermiş, verilen karara davacı vekilince yapılan itiraz Tekirdağ 2. Sulh Ceza Hakimliğinin 19/07/2022 tarihli ve D.İş No. 2022/1899 sayılı kararı ile kesin olarak reddedilmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"İş, Süleymanpaşa Belediye Başkanlığı'nın 24.05.2022 tarih 510 nolu Encümen Kararı ile 12.691,92 TL bedelli izinsiz kazı bedelinin iptaline yönelik başvurudur.

5326 Sayılı Kabahatler Kanunu'nun 4.maddesinde; Hangi fiillerin kabahat oluşturduğu, kanunda açıkça tanımlanabileceği gibi; kanunun kapsam ve koşulları bakımından belirlediği çerçeve hükmün içeriği, idarenin genel ve düzenleyici işlemleriyle de doldurulabilir. Kabahat karşılığı olan yaptırımların türü, süresi ve miktarı, ancak kanunla belirlenebileceği, Kanunun 16.maddesinde ise kabahatler karşılığında uygulanacak olan idari yaptırımlar, idari para cezası ve idari tedbirlerden ibaret olduğu, idari tedbirler ise, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirler olduğu belirtilmiştir.

Başvuru konusu Encümen kararının incelemesinde; Süleymanpaşa İlçesi,..... Mahallesi ..... Sokak üzerinde alt yapı kazı çalışması izin beldesi olmadan alt yapı çalışması yapılması nedeniyle 6.12 m2 alanda asfalt zeminde oluşan hasar bedeli hesaplandığı ve izinsiz kazı bedeli adı altında 12.691,92 TLnin başvurandan tahakkuk ve tahsilatının karar altına alındığı görülmüştür. Kararın Kabahatler Kanunu yönüyle değerlendirilmesinde; hangi kanundan alman yetkiye dayalı olarak eylemin kabahat olarak değerlendirildiği ve miktarın nasıl hesaplandığı karardan anlaşılamadığı gibi kanuni dayanakların belirtilmediği, bu yönü ile Encümen kararının kanunilik ilkesini taşımadığı ayrıca kanunlardan " İzinsiz Kazı Bedeli" adıyla bir idari yaptırım türü belirtilmediğinden Encümen Kararının 5326 Sayılı Kanun kapsamında bir idari yaptırım olarak değerlendirilemeyecektir.

Başvuru konusu olan 12.691,92 TL hasar bedeli/izinsiz kazı bedelinin kaldırılması talebi, 5326 sayılı Kabahatler Kanununun "İdari Yaptırımlar" başlıklı 16. maddesinde yer alan idari para cezası ile idari yaptırımlar kapsamına girmemesi ve söz konusu bedelin 5326 Sayılı Kanunda belirtilen kanunilik unsurunu taşımaması başvuru hakkında hakimlik olarak da bu itiraza bakmak hususunda Sulh Ceza Hakimliklerinin görevinin bulunmadığı kanaatine varılmış. Hakimliğimizin görevsizliğine"

4. Davacı vekili, bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. **Tekirdağ 1. İdare Mahkemesi 18/08/2022 tarihli ve E.2022/727 sayılı kararı ile,** 2464 sayılı Kanun uyarınca uygulanan para cezalarına karşı açılan davaların görüm ve çözümüne ilişkin özel bir düzenleme bulunmadığı,

dava konusu idari para cezasının Kabahatler Kanunu kapsamında idari yaptırım niteliğinde bulunduğunu açıklayarak,uyuşmazlığın görüm ve çözümünde 5326 sayılı Kanun uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun*"Altyapı kazı izni harcı"* başlığı altında düzenlenen Mükerrer 79. maddesi şöyledir:

"(Ek: 15/2/2018-7099/10 md.)

Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde umumi hizmet alanlarında yapılacak kazı işlemleri için belediyece verilecek altyapı kazı izni, altyapı kazı izni harcına tabidir. Bu harcın mükellefi altyapı kazı izni talebinde bulunanlardır.

Altyapı kazı izni harcının matrahı, öncelikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca yayımlanan birim fiyatlar olmak üzere Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı veya bunların ilgili birimlerince yayımlanan birim fiyatlarının, bu idarelerde kazı alanı türü itibarıyla birim fiyatının olmaması halinde diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanan birim fiyatlarının, kazı alanıyla çarpılması sonucu bulunan ve alan tahrip tutarı olarak tanımlanan tutardır. Altyapı kazı izni harcı, alan tahrip tutarı üzerinden binde 2 oranında alınır. Cumhurbaşkanı belediye grupları itibarıyla bu oranı yarısına kadar indirmeye, on katına kadar artırmaya yetkilidir.

Bu madde kapsamında verilecek altyapı kazı izinleri için ilgili belediyeden altyapı kazı izni belgesi alınır. Altyapı kazı izni başvuruları on beş gün içerisinde sonuçlandırılır. Altyapı kazı alanı ile kazı sırasında diğer altyapı tesislerine zarar verilmesi halinde bu tesisler kazıyı yapan tarafından eski haline getirilir. Altyapı kazı alanı, alan tahrip tutarının peşin yatırılması veya alan tahrip tutarı kadar teminat verilmesi halinde belediyece de kapatılabilir. İzinsiz altyapı kazısı yapanlara veya altyapı kazı alanını usulüne uygun kapatmayanlara belediye encümenince alan tahrip tutarının beş katına kadar idari para cezası verilir. İdari para cezası, ilgilisine tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir. Bu yerlerin alan tahrip tutarı, varsa teminatı düşülerek ayrıca tahsil edilir."

7. Kanun'da davacının işlediği ileri sürülen kabahate ilişkin idari yaptırım düzenlenmiş, ancak bu idari yaptırımakarşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

8. Diğer taraftan, Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi AYKOME Çalışma Yönetmeliğinin*"Amaç"* başlığı altında düzenlenen 1. maddesi şöyledir:

"Bu Yönetmeliğin amacı; Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi bünyesinde kurulan Altyapı Koordinasyon Merkezinin çalışma esas ve usulleri ile müeyyide işlemlerini düzenlemektir."

9. Yönetmeliğin *"kapsam"*başlığı 2. maddesi şöyledir:

"Bu Yönetmelik; Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi sınırları içindeki altyapı hizmetlerinin koordinasyon içerisinde yürütülebilmesi amacıyla Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Yönetmeliğinde yer almayan, altyapı kazı izni süreçleri, çalışma esas ve usulleri ile müeyyideleri kapsar. "

10. Aynı Yönetmeliğin *"Dayanak"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

"Bu Yönetmelik, 10.07.2004 tarihli 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 8'inci maddesi, 03.07.2005 tarihli 5393 sayılı Belediye Kanununun 15'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ile, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun mükerrer 79. maddesi ve 15.06.2006 tarihli 26199 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliğinin 27'nci maddesine, 20.11.1981 tarihli 2560 sayılı İSKİ Kanununun 21'inci Maddesinin (a) bendine ve 14.03.2013 tarihli 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 17'nci Maddesinin (9)'uncu fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır."

11. Yönetmeliğin *"Müeyyideler"* başlıklı 13. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Kamu kurum ve kuruluşları, özel ve tüzel kurum, kuruluşlar ve şahıslar tarafından altyapı kazı izni olmadan ve çalışma bildirimsiz kazı yapılması halinde 5 katı alan tahrip tutarı alınır. Tespit edilen çalışma toprak alanda yapılmakta ise stabilize alan olarak işlem yapılır."

12. Yönetmeliğin *"Müeyyide Esasları"* başlıklı 20. maddesi şöyledir:

"İzinsiz altyapı kazısı yapanlara veya altyapı kazı alanını usulüne uygun kapatmayanlara belediye encümenince alan tahrip tutarının beş katına kadar idari para cezası verilir.

(2) Müeyyide bedellerine esas olan tutanaklara, tebliğ tarihinden itibaren 10 gün içerisinde itiraz edilebilir. AYKOME Şube Müdürlüğü veya ilgili belediyesindeki AYKOME birimi tarafından itiraz değerlendirilir. Yeni tespit ve değerlendirme sonucunda ilk yapılan işlemlerle ilgili değişiklik, düzeltme

veya iptal söz konusu ise tekrar tutanak altına alınarak bu işlemler tamamlanır.

(3) Cezai müeyyideler, AYKOME Şube Müdürlüğünün veya ilgili belediyesindeki AYKOME biriminin teklifi ile belediye encümenince uygulanır.

(4) İdari para cezası, ilgilisine tebliğ tarihinden itibaren en geç 1 ay içinde ödenmesi gerekmektedir.

..."

13. Öte yandan, 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesini değiştiren 06/12/2006 tarihli, 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesi şöyledir:

" (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır."

14. Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

15. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ınkatılımlarıyla yapılan 28/11/2022 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyası ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

16. Raportör-Hakim Arzu ÇETİNDERE ŞAŞI'nın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

17.Dava, izinsiz kazı yapıldığından bahisle Süleymanpaşa Belediye Başkanlığının 24/05/2022 tarihli ve 510 sayılı Encümen kararı ile tesis edilen idari para cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

18. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

19. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

20. Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, değişikliğinyürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

21. Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

22. İncelenen uyuşmazlıkta, uygulanan idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olup, 2464 sayılı Kanun ve Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi Alt Yapı Koordinasyon Merkezi Çalışma Yönetmeliği uyarınca verildiği, ilgili Kanun ve Yönetmelikte para cezalarına karşı yapılacak itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde bu Kanun'un, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin birinci fıkrası uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

23. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Tekirdağ 1. İdare Mahkemesince yapılan

başvurunun kabulü ile, Tekirdağ 1. Sulh Ceza Hâkimliğinin 01/07/2022 tarihli ve D.İş. 2022/1834 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Tekirdağ 1. İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile,Tekirdağ 1. Sulh Ceza Hâkimliğinin 01/07/2022 tarihli ve D.İş. 2022/1834 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

28/11/2022 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nilgün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN